

T I J D S C H R I F T

VAN HET

NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- en PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK:

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

2^e Jaargang

AMSTERDAM

G. THEOD. BOM EN ZOON

1894

VERGADERINGEN

VAN HET

Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde

in 1893.

---

*Uittreksel uit de Notulen, in aansluiting
met Jaargang I.*

Bestuursvergadering, 8 September 1893.

De talrijke vacaturen maken het wenschelijk eene buitengewone algemeene vergadering te beleggen; deze zal gehouden worden den 24sten a. s.

Benoemd worden tot buitenlandsche leden de heeren ROGER VALLENTIN, St. Péray (Ar-

dèche), op voorstel van de heeren ROEST en BATAERD; MAURICE BARBAY, Valleyres, op voorstel van de heeren ROEST en BATAERD; Jhr. L. C. M. VAN EERSEL, Gent, op voorstel van de heeren ROEST en Jhr. SNOECK; GEORGE C. ADAMS, Montreal (Canada), op voorstel van de heeren ROEST en STEPHANIK; en H. C. DOUWES DEKKER, Padang Oelak Tanding (Sumatra), op voorstel van de heeren ROEST en STEPHANIK.

Besloten wordt *f* 10.— bij te dragen voor de bewerking van de afdeeling »Nederland« van het Internationaal numismatisch Adresboek, dat in Milaan zal verschijnen. Dit besluit zal echter op de a. s. algemeene vergadering aan het oordeel der leden worden onderworpen.

JOH. W. STEPHANIK,
Secretaris.

TH. M. ROEST,
Voorzitter.

Buitengewone algemeene vergadering, belegd door het Bestuur, 24 September 1893.

Tegenwoordig zijn de heeren ROEST (voorzitter), CORBELIJN BATAERD, STEPHANIK, VAN EEGHEN, BOM, DEKETH en TER GOUW; afwezig met kennisgeving de heeren VAN DEN BRANDELER, Jhr. SPEELMAN, mejuffrouw MARIE DE MAN, de heeren ZWIERZINA, ABELEVEN, SMITS VAN NIEUWERKERK, VAN GEMUND, DUMOULIN, Mr. ENSCHEDÉ en VAN DIJK VAN MATENESSE.

De voorzitter opent de vergadering met een

woord van rouw wegens 't overlijden van den heer A. A. LOOIJEN, directeur van 't Kon. Munt- en Penningkabinet en vice-voorzitter van ons Genootschap.

Wegens het ingekomen schrijven van den heer Mr. W. R. VEDER, waarbij deze verklaart dat drukke ambtsbezigheden hem beletten, voorloopig het conservatorschap aan te nemen — wordt dit voorloopig den heer H. G. DU CROCQ opgedragen.

De heer Mr. L. W. A. BESIËR wordt met algemeene stemmen tot vice-voorzitter gekozen.

De voorzitter deelt mede dat mejuffrouw M. DE MAN zich bereid heeft verklaard voorloopig in de Commissie van Redactie zitting te nemen.

Besloten wordt onze numismatische verzameling te beperken tot die stukken, welke betrekking hebben op de voormalige 17 Nederlandsche gewesten, op de Nederlandsche bezittingen en koloniën, en België tot het jaar 1830 op te nemen. Het subsidie (f 10.—) voor het Internationaal num. Adresboek wordt verleend.

Ten slotte biedt de heer DEKETH een aantal zilveren munten van Nederland voor de Verzameling aan — welke door den Voorzitter onder dankbetuiging aanvaard worden.

JOH. W. STEPHANIK,
Secretaris.

TH. M. ROEST,
Voorzitter.

Bestuursvergadering, 24 September 1893.

. . . . Benoemd tot buitenlandsch lid, de heer
ROBERT A. C. THIRKELL, te Hobart (Tasmania),
op voorstel van de heeren ROEST en STEPHANIK.

JOH. W. STEPHANIK,
Secretaris.

TH. M. ROEST,
Voorzitter.

No. 1. Jaarverslag 1893 van den Secretaris.

Met genoegen kan ik U wijzen op de werkzaamheden van ons Genootschap gedurende het jaar 1893. Het blijkt namelijk meer en meer dat »Concordia« de gewenschte band vormt, die de Numismaten van Nederland vereenigt en hun de verbindingen met de buitenlandse studiegenooten gemakkelijk maakt. De vermeerdering van ons ledental strekt hiervoor tot sprekend bewijs.

Leden.

Bestond het aantal leden op 1 Januari 1893
uit   22 gewone   leden,
              9 buitengewone   »
              en 20 buitenlandsche »   te zamen
dus 51 leden — in den loop van dat jaar werd
het cijfer gaandeweg grooter.

Wat de gewone leden betreft — hun aantal bleef stationair, want van den eenen kant hadden op de Jaarlijksche Vergadering van 18 Juni '93

vier benoemingen plaats, die gij in de verslagen der vergaderingen uitvoerig vermeld zult vinden, doch van den anderen kant werden ons door den dood ontrukkt de heeren Mr. N. DE ROEVER († 11 Maart), onze zoo geachte vice-voorzitter A. A. LOOIJEN († 3 Augustus), directeur van het Koninklijk Munt- en Penningkabinet te 's-Gravenhage en J. A. SMITS VAN NIEUWERKERK († 17 Oct. '93), terwijl de heer D. baron VAN ASBECK, wegens vertrek naar 't buitenland, uit het Genootschap trad.

Het aantal buitengewone leden werd door uwe benoemingen in de Jaarlijksche Vergadering van 18 Juni '93 met 12 vermeerderd, terwijl in diezelfde vergadering 3 buitengewone leden, de heeren Dr. W. CALAND, Jhr. Mr. G. J. TH. BEELAERTS VAN BLOKLAND en Mr. J. A. FEITH tot gewoon lid gekozen werden.

In de bestuursvergaderingen van 18 Juni, 8 en 24 September werden 9 buitenlandsche leden benoemd.

Van deze afdeeling bedankten twee leden, de heeren M. BAHRFELDT te Rastatt en baron I. DE CHESTRET DE HANEFFE te Luik.

Ons Genootschap was dus op ultimo December '93. saamgesteld uit

22 gewone	leden,
18 buitengewone	»
en 27 buitenlandsche	»

te zamen dus 67 leden.

Bestuur.

Uwe keuze in de Jaarlijksche Vergadering van 12 Juni '92 had de bestuursplaatsen voor 't jaar 1893 bezet als volgt:

Voorzitter	de heer	TH. M. ROEST,
Vice-voorzitter	»	A. A. LOOIJEN,
Penningmeester	»	C. H. F. A. CORBELIJN BATTAERD,
Secretaris	»	JOH. W. STEPHANIK,

en in de Buitengewone algemeene Vergadering van 9 October d. a. v. werd de heer Mr. N. DE ROEVER als Conservator hieraan toegevoegd.

Na het overlijden van laatstgenoemden (11 Mrt. '93) werd in de Jaarlijksche vergadering van 18 Juni '93 de heer Mr. W. R. VEDER in diens plaats gekozen.

Uw Bestuur ontving echter de mededeeling dat de benoemde de werkzaamheden aan 't Conservatorschap verbonden niet kon waarnemen, zoodat in de Buitengewone algemeene vergadering van 24 September de heer H. G. DU CROCQ. door U tot tijdelijk Conservator werd aangewezen.

Diezelfde vergadering voorzag in de vacature, ontstaan door het overlijden van den heer A. A. LOOIJEN en benoemde met algemeene stemmen den heer Mr. L. W. A. BESIËR tot Vice-voorzitter, welke benoeming welwillend aanvaard werd.

Het Bestuur was dus op 31 December '93 saamgesteld als volgt:

Voorzitter	de heer TH. M. ROEST,
Vice-voorzitter	» Mr. L. W. A. BESIËR,
Penningmeester	» C. H. F. A. CORBELIJN BATAERD.
Secretaris	» JOH. W. STEPHANIK,
Tijdelijk-Conservator	» H. G. DU CROCCQ,

van deze zal de heer BESIËR in Juni '94 aftreden.

Vergaderingen.

Behalve de Jaarlijksche Vergadering van 18 Juni te 's-Gravenhage, belegde uw Bestuur eene Buitengewone algemeene vergadering op 24 September, hiertoe genoopt door de vele vacatures, die inmiddels ontstaan waren.

Het Bestuur vergaderde viermaal, en wel op 4 Mei, 18 Juni, 8 en 24 September. De hoofdpunten van het behandelde in al deze bijeenkomsten zult gij hierachter, onder de uittreksels der Notulen vinden.

De *rekening* 1893 sluit met een bedrag in ontvangsten van *f* 650.84, in uitgaven van *f* 731.91, zoodat een tekort overblijft van *f* 81.07.

Ik haast mij echter U te verblijden met de mededeeling, dat een belangstellende in ons Genootschap de vrijgevigheid heeft gehad door schenking van de som van *f* 100.— dit tekort geheel te dekken — hetgeen zeker door ons

allen ten zeerste zal worden gewaardeerd.
Saldo *f* 18.93.

Het *Tijdschrift* werd door de Commissie van Redactie op de vastgestelde termijnen verzonden en mocht zich, dank zij de belangrijke bijdragen van vele onzer medeleden in eene algemeene waardeering verheugen.

Een gebonden exemplaar van den 1^{en} Jaargang werd door H. M. de Koningin-Regentes met belangstelling aanvaard.

Wel is waar is de Jaargang $3\frac{1}{4}$ vel grooter geworden dan oorspronkelijk was bepaald — en hierin ligt hoofdzakelijk het tekort in onze kas — maar de Commissie van Redactie was herhaaldelijk gedwongen spoedeischede artikelen als: beschrijvingen van muntvondsten en levensschetsen van ons ontvallen leden nog kort voor 't verschijnen in de afleveringen op te nemen.

De besprekingen in de vergaderingen voerden tot aanneming van den millimeter als algemeene maat voor munten en penningen met terzijdestelling der andere muntmeters, die op meer bijzondere grondslagen berusten en wier gebruik hierdoor te beperkt is.

Het Genootschap verleende een subsidie voor de nieuwe bewerking van de afdeeling »Nederland« van 't Algemeen numismatisch adresboek, waarmede onze Penningmeester zich belastte. Dit belangrijke adresboek wordt door

onze medeleden, de heeren GNECCHI uitgegeven en zal in den loop van dit jaar te Milaan verschijnen.

Ik mag niet eindigen zonder een woord van dank aan mijne mede-bestuurders, die mij bij de werkzaamheden zoo krachtig behulpzaam waren en voor wier ondersteuning ik mij ten zeerste blijf aanbevelen.

Amsterdam,
11 Juni 1894.

JOH. W. STEPHANIK.

No. 2. Inkomsten en Uitgaven van 't Nederl. Genootschap voor Munt- en Penningkunde. Genootschapsjaar 1893.

<i>Ontvangsten.</i>		<i>Gewone Uitgaven.</i>	
Aan Saldo A. P.	f — 61	Per Tijdschrift en verzending.	f 619 13
» Contributiën.	» 500 15	» Onkosten Penningmeester.	» 51 98
» Tijdschrift:		» » Secretaris . . .	» 35 05
Verkochte exemplaren.	» 136 68	» Commissie van Redactie.	» 2 —
Meerdere overdrukken	» 6 —		
Advertentiën	» 7 40	<i>Buitengewone Uitgaven.</i>	
» Geschenk N. N.	» 100 —	» Bijdrage Guida, ingevolge besluit der vergadering (24 Sept. '94).	» 10 —
		» Album der leden	» 8 50
		» Tijdschrift, restitutie 1 ex.	» 5 25
		» Saldo.	» 18 93
	<u>f 750 84</u>		<u>f 750 84</u>

Goedgekeurd in de 3 Jaarlijksche Vergadering (Amsterdam, 17 Juni 1894).

i. g. VAN DIJK VAN MATENESSE.

J. DE GREZ.

No. 3. Verslag van den Conservator ad. int.

Op 26 September l.l. had het Bestuur de welwillendheid mij uit te noodigen, om als tijdelijk-Conservator te willen optreden, ten einde den heer JOH. W. STEPHANIK te vervangen, die bij het Secretariaat geruimen tijd de functie van Conservator op hoogst verdienstelijke wijze heeft waargenomen.

Mijne taak werd mij zeer aangenaam gemaakt door de groote belangstelling die vele binnenlandsche en buitenlandsche leden in de verzameling stelden.

Breng ik hier gaarne namens het Genootschap een woord van dank aan alle leden in het algemeen voor hunne schenkingen, toch moet ik een bijzonder woord van lof uitspreken over de buitenlandsche leden voor de milde wijze waarop zij onze bezittingen hebben verrijkt.

De Bibliotheek werd met 115 nummers waarbij 20 grootere werken uitgebreid.

De Muntverzameling werd met ongeveer 300 exemplaren vermeerderd, terwijl aan de penningverzameling honderd exemplaren werden toegevoegd.

Gaarne beveel ik onze verzameling opnieuw in de belangstelling der leden aan en hoop dat weder velen zich opgewekt zullen gevoelen, om door schenkingen de bezittingen van het Genootschap belangrijker te maken.

De Conservator ad. int.,
H. G. DU CROCC.

Juni 1894.

Aanwinsten van de Bibliotheek, aansluitend bij de vorige opgave.

Répertoire des sources imprimées de la numismatique française par ARTHUR ENGEL et RAYMOND SERRURE. 3 tomes Paris 1887—89.

In 8°. Geschenk van den heer A. ENGEL.

Levensbericht van JACOBS DIRKS door J. C. G. BOOT. Amsterdam 1893.

Overdruk (Tijdschrift). Van den schrijver.

Beschrijving van de enkele en dubbele Vroedschaps- of Stadhuispenningen der stad 's-Hertogenbosch van 1704—1793, door Jhr. M. A. SNOECK. Overdruk. Van den schrijver.

Aanteekening en afbeelding van 2 glazen speelpenningen van chineesche speelhuizen in Siam.

Aanteekening en afbeelding van 2 chineesche tsien.

Beide van den heer J. E. TER GOUW.

Médaille mortuaire de THIERRY VAN CLOON, par MARIE DE MAN. Extr. (Tijdschrift). Van de schrijfster.

Rapport sur les musées d'Allemagne et d'Autriche, présenté à M. le Ministre de l'Instruction publique et des

Beaux-Arts, par M ADRIEN BLANCHET. Paris 1893. 8°. (Extr.) Van den schrijver.

Etat actuel de la Science numismatique par M. A. DE WITTE. Bruxelles 1893. 8°. Extr. Van den schrijver.

Verlag der commissie ter verzekering eener goede bewaring van gedenkstukken van geschiedenis en kunst te Nijmegen, over het jaar 1893.

Geschenk van den heer TH. H. A. J. ABELEVEN.

Die Münzen der Stadt Stade von M. BAHRFELDT. Wien 1879. 8°. Van den schrijver.

Die Münzen und das Münzwesen der Herzogthumer Bremen und Verden unter Schwedischer Herrschaft 1648 — 1719 von M. BAHRFELDT. Hannover 1892. 8°. Idem.

RENARD DE SCHONAU, sire de Schoonvorst. Un Financier gentilhomme du XIV siècle. 8°. Bruxelles 1892.

Lettre de M. LE BARON DE CHESTRET DE HANEFTE à M. CHALON, président de la Société royale de numismatique. (Extr.)

Monnaies seigneuriales, Frankenberg, Argenteau, Bicht. (Extr.)

Six monnaies inédites. (Extr.)

La Seigneurie de grand-Brogel et les Monnaies de JEAN DE BUNDE. (Extr.)

Notes sur l'histoire et la numismatique du pays de Reckheim. (Extr.)

JEAN D'ARENDAL et les monnaies des Sires de Rheidt et de Well. (Extr.)

Analyse des cinq livres de chartres de Saint Lambert. (Extr.)

Notes sur l'histoire et la numismatique du pays de GRONVELD. (Extr.)

A propos d'une monnaie de Wessem. (Extr.)

De la restitution aux Evêques de Liège, de certaines monnaies soi-disant impériales. (Extr.)

- Numismatique liégeoise. Monnaies inédites ou peu connues. (Extr.)
- Les contrefaçons de GRONVELD et de RECKHEIM, à propos du procès d'un faux monnayeur. (Extr.)
- La question monétaire au pays de Liège, sous HUGUES DE CHALON, ADOLPHE et ENGELBERT DE LA MARCK. (Extr.)
- J. E. H. HOOFT VAN IDDEKINGE. (Extr.)
- Numismatique de la Révolution liégeoise. (Extr.)
- Numismatique d'ERNEST, de FERDINAND et de MAXIMILIEN HENRI DE BAVIÈRE, principalement d'après les archives de Liège. (Extr.)
- Le florin Brabant-Liège. Appel aux Numismates. (Extr.)
- G. L. HERARD, Sculpteur et graveur. État actuel de sa biographie. (Extr.)
- L'abbé HABETS. (Extr.)
- Geschenk van BARON DE CHESTRET DE HANEFFE.
- Numismatique de la principauté de Liège et de ses dépendances (Bouillon, Looz.) 2 volumes 4°. Idem.
- Les monnaies frappées à MALINES, pour la Gueldre (1492—1494). (Extr. tijdschrift.)
- Étude sur les pointes de flèche en bronze. (Extr.)
- Les pointes de flèche en bronze du musée Caloet. (Extr.)
- Contremarques sur des monnaies d'argent de la république romaine trouvées dans le territoire des Vocontii. (Extr.)
- Les prénoms en DAUPHINÉ au commencement du XVe siècle. (Extr.)
- Contremarque sur un aureus de VESPASIEN. (Extr.)
- PHILIBERT FERRIER, vice légat d'Avignon (1541). (Extr.)
- Les écus d'or avignonais du pape PAUL III. (1535.) (Extr.)
- Un denier coronat inédit de CHARLES VIII, frappé à Marseille. (Extr.)
- Le sceau de la cour commune d'Allan. (Extr.)
- Notes sur deux nouveaux ateliers monétaires. (Extr.)

Notes sur la chronologie des vice-légats d'Avignon du XVIe siècle. (Extr.)

Numismatique avignonnaise du pape CLEMENT VII (1523—1534.) (Extr.)

Un incident d'un procès entre les communes de RIBIERS et de MEZON. (Extr.)

Treizain de mariage de CLAUDE DE PANISSE, conseiller du Parlement de Provence. (Extr.)

Les grottes du FÉGUIER et de CHABOT sur les bords de l'Ardèche. (Extr.)

Deux lacunes de la numismatique papale d'Avignon. (Extr.)

De l'ancienneté de l'usage des méreaux au chapitre de St. Apollinaire de Valence. (Extr.)

Les monnaies d'or de compte en usage dans le DAUPHINÉ à la fin du XVIe siècle. (Extr.)

De la position des roses des armes du pape CLEMENT VI. (Extr.)

Les statuts des prévôts généraux, des ouvriers et des monnayeurs d'Avignon et du Comtat-Venaissin. (Extr.)

Un séquin avignonnais inédit du pape CALIXTE III. (1455—1458.) (Extr.)

PIERRE DE COUCILS et la maîtrise de l'atelier de Ville-neuve (1531—1533). (Extr.)

La charte du parlement général des compagnons du serment de l'Empire tenu à Avignon en 1531. (Extr.)

Deux sceaux inédits. (Extr.)

Les diners de compagnons à la Monnaie d'Avignon. (Extr.)

Un double denier inédit de LOUIS LE BON, prince d'Orange (1411—1463). (Extr.)

Observations sur le monnayage des évêques de Gap. (Extr.)

Du prétendu monnayage des barons DE MÉVOUILLON. (Extr.)

Marques de la confrérie du Saint-Esprit de l'Aumône de la rue de l'Épicerie et de l'Aumône Générale d'Avignon. (Extr.)

Du degré d'instruction du personnel des monnaies d'Avignon et de Villeneuve-lez-Avignon. (Extr.)

Du mode de nomination des prévôts généraux de la monnaie d'Avignon. (Extr.)

De l'ancienneté de l'usage du marc en DAUPHINÉ. (Extr.)

Signification de la légende bilinéaire de quelques doubles deniers pontificaux. (Extr.)

Jetons d'aumône valentinois à retrouver. (Extr.)

Notes sur les pinatelles de PHILIPPE GUILLAUME, prince d'Orange. (Extr.)

L'atelier temporaire de Valence (1592). (Extr.)

Un atelier monétaire à Courthézon (1270). (Extr.)

L'atelier temporaire de Sisteron (1591—1592). (Extr.)

De la réception des filles des compagnons à la monnaie d'Avignon. (Extr.) Geschenk van den heer ROGER VALLENTIN.

Een 8°. gebonden boekje, met verschillende muntberekeningen. Geschenk van den heer E. W. MOES.

Noord-Nederlandsche Gildepenningen. Verhandelingen, uitgegeven door Teyler's tweede Genootschap. Nieuwe reeks. I^e en IIe stuk, 2 deelen in 8°. met atlas.

Beschrijving der Nederlandsche of op Nederland en Nederlanders betrekking hebbende penningen, geslagen tusschen November 1813 en November 1863, door Mr. J. DIRKS Uitgegeven door Teyler's tweede genootschap. Twee deelen 8°. met atlas, I^e —IVe stuk.

Geschenk van Teyler's tweede Genootschap.

Le monete di Milano, da Carlo Magno a Vittorio Emanuele II. Descritte ed illustrate da F. ED E. GNECCHI. Een deel 4°. gebonden.

Le monete dei Trivulzio, descritte ed illustrate da F. ED E. GNECCHI. 4°.

Guida numismatica, I en II edizione.

Di alcune monete inedite e sconosciute della zecca di Scio con appendice (Estratto).

Tre opuscoli di Numismatica Milanese del conte GIOVANNI MULAZZANI. Geschenk van Gebr. F. en E. GNECCHI.

Monete e medaglioni romani, inediti nel R. Gabinetto numismatico di Brera. (Estratto.)

Monete e medaglioni romani inediti nella collezione FRANCESCO GNECCHI di Milano. Terza serie. (Estratto.)

Alcuni aurei romani nella collezione Trivulzio di Milano, descritti da FRANCESCO GNECCHI. (Estratto.)

Prontuario dei prezzi, per le monete della repubblica romana.

Appunti di numismatica romana I—XXXI 1888—1894.

NICOLO PAPANOPOLI, Le monete di Venezia, descritte ed illustrate coi disegni di C. KUNZ.

Geschenk van den heer F. GNECCHI.

Documenti inediti della zecca di Correggio. (Estratto). 1888.

Id. id. 1889.

Una medaglia commemorativa milanese (1659). (Estratto.)

Appunti di Numismatica italiana I—IX. 1890—1892.

Geschenk van den heer E. GNECCHI.

Beantwoording der prijsvraag over de munten, door D. GROEBE. Brussel 1835. 4°.

Die Zeichen der Zeit im deutschen Münzwesen. J. G. HOFFMANN. Berlin 1841. 8°. gebonden.

Nederlands muntwezen. Inwisseling der oude munten voor papier, door J. ACKERSDIJK. Utrecht 1845.

Over het collegie van Raden en Generaal-meesters van de Munt, door J. ACKERSDIJK. Utrecht 1850.

Het muntwezen van Nederlandsch-Indië door Mr. W. C. MEES. Amsterdam 1851.

Verslag van al het verrigte tot herstel van het nederlandsche muntwezen van het jaar 1842—1851, door Dr. A. VROLIK. Utrecht 1853. 4°. gebonden.

Le système monétaire du royaume des Pays-Bas, par A. VROLIK. Utrecht 1853.

Brief aan den hoogleeraar Mr. J. ACKERSDIJK, door A. VROLIK. (Recensent 1854).

Algemeen verslag van het Munt-Collegie over 1863.

Die neuen deutschen Münzen, von M. QUENSTEDT. Berlin 1872.

De Nederlandsche muntvraag, in betrekking tot de internationale muntcirculatie, door GRAAF MAURIN NAHUIJS. Amsterdam 1873.

Bezwaren tegen de aanneming der voorgedragen muntwet. Amsterdam 1873.

Verslag aan den Koning omtrent het muntwezen. 's Gravenhage 1873.

Vier en twintigste algemeen verslag van het munt collegie over 1874.

De muntquaestie uit een practisch oogpunt, door BARON D'ABLAING VAN GIESENBURG. Utrecht 1874.

Moet Nederland voor zijn muntwezen den gouden standaard aannemen, of den zilveren behouden? door A. VROLIK. Haarlem 1874.

Indische verwarring. Een droom over de muntwet. (Vaderland 26 Februari 1874, No. 48.)

Des handels stilzwijgen. Goud of zilver, door Mr. F. S. VAN NIEROP. Amsterdam 1874.

LAMBERT VAN KAKERKEN, Over de muntquaestie. Constanz 1874.

Wat eep lid van het munt-collegie in den vreemde hoorde en zag, door Jhr. Dr. A. D. VAN RIEMSDIJK. (Tijdspiegel 1874.)

Goud of zilver. Een ernstig woord aan Nederland. Amsterdam 1876.

Über die Grade der Sicherheit von Banknoten und Papiergeld nach Deckungsart und Fundirung von E. DÖLL. Leipz. 1884.

The money market and paper currency of Britisch-India, by N. P. VAN DEN BERG. Batavia 1884.

Geschenk van den heer J. E. TER GOUW.

Recueil de dessins de monnaies mérovingiennes donné a la bibliothèque nationale. (Extr.)

Geschenk van den heer MAURICE PROU.

Door ruiling met ons tijdschrift :

Rivista italiana di numismatica.

Revue suisse de numismatique.

Revue belge de numismatique.

Annuaire de la Société française.

Aanwinsten van de Numismatische Verzameling, in aansluiting met vroegere opgave.

A. Munten.

Een gouden tienguldenstuk. Nederland 1892.

Geschenk van den heer Mr. L. W. A. BESIER.

Brabant. Jan III. 1312—55. Sterling van Leuven.

Polen. Grosz. Geschenk van Dr. W. A. CALAND.

Holland. 1751. Tien stuiver.

1759. Nieuwjaarspenning of $\frac{1}{4}$ gulden.

1764. Stuiver.

1794. Gulden.

West-Friesland. 1677. Scheepjesschelling.

Zeeland. 1780. »

Utrecht. 1682. Tienstuiver.

1759. Nieuwjaarspenning of $\frac{1}{4}$ gulden.

1794. Drie gulden.

— Gulden.

Stad Utrecht. 1792. Duit.

- Friesland. 1686. Halve Acht-en-twintig.
 1687. Koggerdaalder M
 1696. Halve driegulden.
 Geschenk van den heer Mr. DEKETH.
 Bisdom Lausanne. XIIe eeuw. Denier met den tempel.
 Geschenk van den heer MAURICE BARBEY.
 Gildepenning van het Blikwerkersgilde te 's-Hertogenbosch.
 Geschenk van den heer Jhr. M. A. SNOECK.
 Friezen. VIe eeuw; triens, nabootsing eener Byzantijnsche
 munt. (barbaarsch).
 Karolingers Lodewijk de Vroome. 814—840. Denarius met
 den tempel.
 Duitse keizers. Koenraad II. 1024—39. Denarius van
 Deventer.
- Holland. Willem V. 1346—59. Gouden schild.
 » Philips I. 1433—57. $\frac{1}{4}$ Vierlander.
 » Maria. 1477—82. 1482. Vuurijzer.
 » Max. en Philips. 1482—96. $\frac{1}{2}$ Sassenaar.
 $\frac{1}{4}$ Vierlander.
 » Philips II. 1496—1506. Stuiver.
 » Karel II. 1506—1515. $\frac{1}{2}$ stuiver.
 1515—1555. Gouden reaal.
 Philips III. 1555—76. $\frac{1}{2}$ Gouden reaal.
 15.. Duit.
 Republiek. 1578. Oort.
 z. j. Duit.
 1626. Duit.
 1680. Drie gulden.
 1684. Leeuwendaalder.
 1702. Duit en duit, de hoed met
 rouwband (2 st.).
 1764. Stuiver.
 1780. Duit.
- West-Friesland. 1676. Dubbele stuiver.

- W.-Friesland. 1676 Stuiver.
1702. 1720. 1739. 1765. 1769. 1780. Duiten.
- Zeeland. 1681. 1689. Duiten.
z. j. Oort.
1602. Stuiver.
- Utrecht. Willebrand. 1226—36. Denarius.
» Jan van Vernenburg. 1364—71. $\frac{1}{2}$ Groot van
Zwolle.
» David van Bourgondië. 1455—96. Myt.
» 1739. Duit.
- Overijssel. 1590. Kruisrijksdaalder.
» 164. Duit.
» .... Dubbele stuiver.
- Kampen. Stuiver.
Zwolle. Stuiver.
- Drie steden. (15)60. Drie butkens.
(15)56. Drie myt.
- Friesland. 1598. Rijdergulden.
» z. j. Oort.
» 1605. 164.. 1681. Duiten.
- Groningen. Olde vleemsche.
1476. Jager.
1485. Stuiver.
» (Stad). 1599. Flabbe.
1605. $\frac{1}{2}$ Flabbe.
- Brabant. Jan I. 1261—94. Sterling.
» Karel II. 1505—15. 1514. $\frac{1}{2}$ Stuiver.
» 1515—55. Stuiver. (2 var.)
» Maria Theresia. 1744—80. Oort van Brussel.
1778. Duit van Brussel.
- Reckheim. Ferd. van Lynden. 1636—65. Duit. (2 var.)
- Koning Willem I. 1815—40. 1819. 1821. 1822. cent.
1821. $\frac{1}{2}$ cent.
1822. cent, verkeerd gestempeld.

- Koning Willem I. ——. halve cent.
 1823. cent en halve cent.
 1824. cent en halve cent.
 1825. halve cent.
 1826. cent.
 1827. cent en halve cent.
 1828. cent en halve cent.
 1829. halve cent.
 1830. cent.
 1831. cent en halve cent.
 1832. halve cent.
 1837. cent en halve cent.
- Ned.-Oost-Indië. Borneo. Montrade. Ta-Kiang Kongsi.
 Vijf tsien.
- Vereenigde O.-I. Comp. Holland. 1726. 1730. 1732. 1734.
 1735. 1745. 1746. Duiten.
 1749. Halve duit.
 1750. Duit.
 1751. Duit en halve duit.
 1752. Halve duit.
 1764. 1767. Duiten.
 1770. Halve duit.
 1771. 1776. 1778. 1780. 1788. 1789
 1790. 1791. 1793. Duiten.
- West-Friesland. 1731. 1737. 1745. 1746. 1747. 1748.
 1749. 1750. 1751. 1754. 1755. 1765.
 1766. 1776. 1778. 1785. 1787. 1789.
 1791. 1792. Duiten.
- Zeeland. 1728. 1730. 1737. 1744. 1745. 1747.
 1748. 1753. 1754. 1755. 1756. 1765.
 1766. 1767. Duiten.
 1770. Halve duit.
 1771. Duit en halve duit.
 1787. 1788. 1793. 1794. Duiten.

- Utrecht. 1755. Halve duit.
1786. 1790. Duiten.
- Bat. Republiek 1800—6. *a.* In Nederland geslagen:
1802. Duit van Enkhuizen.
—, » » Dordrecht.
1805. » » Enkhuizen.
—, » » Harderwijk.
1806. » » Enkhuizen.
—, » » Kampen.
—, Halve duit van Enkhuizen.
- Bat. Republiek. *b.* In Indië geslagen:
1807. Duit.
- Koninkrijk Holland en Fransch Keizerrijk. *a.* In Nederland
geslagen:
1807. Duit van Enkhuizen.
1808. Duit en halve.
Duit van Enkhuizen.
1809. Duit en halve.
Duit van Enkhuizen.
z. j. Halve duit. tweemaal de voorzijde.
Dubbele zwaarte.
- Koninkrijk Holland en Fransch Keizerrijk, 1807—11.
b. In Indië geslagen:
1808. Duit van Soerabaja (2 var.).
1809. » » »
1810. » » » (2 var.)
—, Halve stuiver.
1811. Duit van Soerabaja.
- Britsch bestuur. 1811—16.
1811. 1812. Duiten.
1813. Halve stuiver.
1814. Stuiver.
z. j. Nagebootste halve stuiver.
- Borneo, Malakka. Alexander Hare. 1812—16.
1228. (Jaar der Hedsjra.) Duit.

Nederlandsch bestuur sedert 1816. In Soerabaja geslagen :

1818. Bonk van twee stuivers.
 ——. Halve stuiver en duit.
 1819. Bonk van twee stuivers.
 1820. Halve stuiver en duit.
 1821. » » » $\frac{1}{2}$ duit.
 1822. Duit.
 1833. 1835. Cent.
 1836. Twee en een cent.
 1837. » » » »
 1838. » » » »
 1839. Cent.
 1840. Twee en een cent.
 1840—43. Dubbele en enkele duit, met
 jaartal 1790 en ster.

In Utrecht geslagen :

1815. Duit van de Heus.
 1816. Duit en halve duit.
 (1817). Duit met jaartal 1790 en geba-
 kerd kindje.
 1822. $\frac{1}{4}$ en $\frac{1}{8}$ stuiver.
 1823. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ »
 1824. $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ »
 1825. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ »
 1826. $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{4}$ stuiver.
 1836. $\frac{1}{4}$ stuiver.
 1856. Cent.
 1857. $\frac{1}{2}$ cent.
 1858. $2\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$ cent.
 1859. Cent.
 West-Indië. 1679. Vier duit.
 ——. Dubbele duit.
 1764. Duit.

Geschenk van den heer TH. M. ROEST.

Gelderland.	1759. Duit.
»	1783. »
»	1788. »
»	1794. »
» Arnheim z. j.	»
» » » »	»
West-Friesland.	1780. »
» (drie steden)	1658. »
Zeeland.	1684. Duit.
»	1689. »
»	1714. »
Utrecht.	1625. 1626. . . . . 1637. Duiten.
»	1657. 1658. 1663. 1667. 1670. 1710.
	1711. 1722. 1723. 1754. 1768. 1783.
	1784. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790.
	1791. 1792. Duiten.
»	z. j. Duit.
»	» »
Friesland.	Oortjes. (5 st.)
Overijsel.	1628. 1766. 1767. Duiten.
Groningen en Ommelanden.	
» (Stad).	1690. Duit.
» (Ommel.)	1771. »
Vereenigde Oost-Ind. Comp.	
Gelderland.	1790. Duit.
West-Friesland	175.. »
»	17... »
Holland.	1780. »
Zeeland.	1793. 1794. Duit.
Utrecht.	1790. Duit.
Koningrijk Holland en Fransch Keizerrijk.	
	1808. Indiae Bat. Duit.
—	» » 1/2 »
	1809. 1/2 »

Oostenrijksche Nederlanden.

1790. Liard van Brussel.

—, 1/2 » » »

1724. » » »

Zuidelijke Nederlanden.

1612. Oort.

1609. »

1710. »

Geschenk van den heer L. C. VAN DEN BRANDELER.

Gelderland. 1785. Stuiver.

» (Nijmegen) 1/3 Snaphaan of peerdeke.

Holland. Dirk IV. 1122—57. Denier.

Floris III. 1157—90. »

Jan I. 1296—99. »

Willem V. 1349—58. Botdrager.

1601. Roosschelling.

1723. Dubbele stuiver.

West-Friesland. 1724. Scheepjesschelling.

1738. Stuiver.

Utrecht. Willebrand van Oldenburg 1226—36.
Denier en Obool.

1758. Nederl. 1/4 gulden.

1794. Twee stuiver van Utrecht voor W.-I.

Zeeland. 1669. Oort.

z. j. Oort of statenoort. Te Antwerpen
geslagen.

1685. Duit met Æ.

1754. » (1e type) EMENTOR.

1797. »

1762. Stuiver.

Overijsel. (prov.) 1739. »

(steden.) Deventer. 1617. Duit.

Zwolle. 1677. Dubbele stuiver.

» z. j. Stuiver.

- Overijssel. (steden.) Zwolle. z. j. $\frac{1}{2}$ Stuiver.
 » 1698. Duit.
 Kampen. z. j. $\frac{1}{2}$ Stuiver.
 (drie steden) 1534. Dubbele gosseler van Deventer.
 Groningen. (stad) 1593. $\frac{1}{2}$ Stuiver.
 z. j. »
 1604. Twee stuiver of jager.
 Ned.-Indiën. 1808. $5\frac{1}{32}$ Gulden (Indiae Bat)
 1858. $\frac{1}{10}$ Gulden.
 1859. $\frac{1}{2}$ Cent.
 Geschenk van den heer B. J. A. BRUYNSTEVN.

B. *Penningen.*

1773. Zilveren penning op 't tweede eeuwfeest der verlossing van Alkmaar.
 Z. Verv v. Loon, VII. stuk. 484. 28 mM.
 1873. Zilveren penning ter herinnering aan het bezoek van Koning Willem III te Alkmaar, op 8 October.
 Z. 37 mM.
 Geschenk van den heer C. W. BRUINVIS, Alkmaar.
 1747. Verheffing van W. C. H. Friso tot Stadhouder-Generaal der Vereen. Nederlanden.
 L. Verv. v. Loon, IV. stuk. 239.
 Geschenk van den heer L. C. VAN DEN BRANDELER.

C. *Legpenningen.*

1555. Afstand van Karel V. Dugniolle 2002.
 1564. Op het ontzet van Oran. v. Loon I. 66. 1.
 1569. Misnoegdheid van Alva tegen Utrecht, wegens het weigeren van de belastingen. Dugniolle 2492.
 1573. Vertrek van Alva uit de Nederlanden.
 Dugniolle 2591.
 1573. Legpenning van Utrecht. Id. 2593.

1575. Afbreken der vredesonderhandelingen. Varianten met groote en kleine hoed. (2 stuks.) v. Loon I. 204.
1575. Besluit der Staten omtrent den Roomschen godsdienst. v. Loon I. 2081.
1575. Standvastigheid der bondgenooten. Id. 213.
1576. Pacificatie van Gent. Id. 229.
1577. Ontruiming van Utrecht, met cessunt. Dugniolle 2707.
1579. Valsche vredesaanbieding en dood der graven van Egmond en Hoorne. Dugniolle 2778.
1580. Keulsch verdrag. Id. 2800.
1580. Het slechten der sloten te Leeuwarden, Harlingen en Stavoren. Dugniolle 2805.
1582. Aanslag op prins Willem I. v. Loon I. 315.
1583. Afkeer van den hertog van Anjou. Dugniolle 2939.
1583. Voorspoed der Spanjaarden, Id. 2955.
1584. Moord op prins Willem I. v. Loon I. 344.
1584. Moedig gedrag der Staten. Id. 348.
1586. Hulp van Leycester. Id. 365.
1587. Voorspoed in N. Nederland en rampzaligen toestand der Zuidelijke Nederlanden. v. Loon I. 379.
1588. Overwinning der Armada. Id. 391. 2
1588. » » » Id. » 3
1588. Dankdag » » Id. 392. 2
1589. » » » Id. 394. 1
1589. » » » Id. » 2
1590. Inname van Breda. Id. 408.
1591. Op het ontzet van Zutfen, Hulst, Deventer en Nijmegen door Prins Maurits, en het verjagen der Spanjaarden uit de Betuwe. v. Loon I. 420.
1591. Als voorgaande. Id. 421.
1591. Valsche vrede-aanbieding door Spanje. (2 stuks.) v. Loon I. 423.
1592. Veroveren van Steenwijk, Ootmarsum en Coevorden v. Loon I. 431. 1.

1593. Inname van Geertruidenberg. v. Loon I. 431. 1.
 1593. » » » Id. 437. 2.
 1593. Staten van Utrecht, op den bloeienden toestand —
 rust in de Kerk en de gedurige uitbreiding der gren-
 zen. v. Loon I. 440.
 1594. Weigering der Nederlanden, omtrent de vrede-aan-
 bieding. v. Loon I. 445.
 1594. Opwekking tot waakzaamheid. Id. 446.
 1594. Opnemen van 's lands geldmiddelen. (2 stuks.)
 v. Loon I. 452.
 1595. Onlusten in Frankrijk. Id. 464.
 1595. Opbreken van het beleg onder Mondragon.
 v. Loon I. 465. 1.
 1596. Zeeland, door Aartshertog van Oostenrijk bedreigd.
 v. Loon I. 475.
 1596. Bemiddeling van den Duitschen Keizer geweigerd.
 v. Loon I. 447. 3.
 1597. Overwinning bij Turnhout, door prins Maurits.
 v. Loon I. 490.
 1597. Slag bij Turnhout. Id. 496. 3.
 1597. » » » en verjagen der Spanjaarden uit de
 Over-Rijnsche landen. v. Loon I. 497. 14.
 1598. Krijgsbeleid van Maurits bij Doesburg. Id. 519. 1.
 1598. Wreedheden van Mendoça. Id. 521.
 1599. Maurits overwint Mendoça, in de Bommeler Waard.
 v. Loon I. 530.
 1599. Jacob van der Does neemt St. Thomas, en tocht
 naar Brazilië. v. Loon I. 532. 2.
 1600. Overwinning bij Nieuwpoort. Id. 548. 5.
 1602. Overgave van Grave aan Maurits. Id. 567. 3.
 1602. » » » » » Id. » 4.
 1602. » » » » » en andere over-
 winningen. v. Loon I. 572.
 1604. Op het winnen van Sluis. Id. II. 12. 3.

1604. Op het overwinnen van Sluis, en overgave van Ostende. v. Loon II. 14.
1604. Overgave van Ostende. Id. 15. 4.
1604. » » » Id. 15. 6.
1606. Bemoediging bij schroomvalligheid der ingezetenen. v. Loon II. 24. 1.
1607. Vredesonderhandelingen met Spanje. Id. 27.
1607. Moedig gedrag der Staten, tijdens de onderhandeling met Spanje. v. Loon II. 33.
1608. Maurits' verzet tegen het Bestand. Id. 41.
1609. Legpenning van Zeeland, op het twaalfjarig bestand, hetwelk tusschen de Nederlanden en Spanje te Antwerpen gesloten werd. v. Loon II. 46. 4.
1609. Op het sluiten van het twaalfjarig bestand. v. Loon II. 50. 2.
1609. Als voorgaande. Id. 50. 3.
1609. Opwekking tot waakzaamheid. Id. 56.
1610. Moord gepleegd op Hendrik IV. Id. 66.
1610. Oproer te Utrecht, onder Dirk Kanter en Hendrik van Helsdingen. Dugniolle 3681.
1612. Op de herstelde rust, en het dempen der oproeren in de stad Utrecht. v. Loon II. 83. 2.
1613. Als voorgaande. Id. 83. 2.
1615. Voorspoed der Vereenigde gewesten. Dugniolle 3716.
1616. Op de veroveringen in Oost- en West-Indiën. v. Loon II. 95.
1622. Opheffing van het beleg van Bergen-op-Zoom. Dugniolle 3796.
1624. Legpenning van Philips II. variant. Id. 3810.
1626. Op den tegenspoed der Nederlanders. v. Loon II. 164.
1627. Legpenning met wapen van L. van den Winckel, thesaurier. Dugniolle 3838.
1629. Op het winnen van Amersfoort, Wezel en 's-Hertogenbosch. v. Loon II. 184. 2.

1630. Verkregen onderstand en opkomst van eigen bestuur.
v. Loon II. 190. 1.
1643. Standvastigheid en voorzichtigheid van Philips IV.
Dugniolle 3985.
1647. Vredebreuk met Frankrijk. v. Loon II. 304.
1647. Onzekerheid der Staten of de door hen aangeboden
vredesvoorwaarden, door Spanje zouden goedgekeurd
worden. v. Loon II. 306. 2.
1650. Legpenning op het tweede huwelijk van Philips IV
met zijne nicht Maria Anna, dochter van keizer
Ferdinand III. v. Loon II. 356. 2.
1651. Overeenkomst der Staten met Frankrijk en Spanje.
Dugniolle 4040.
1655. Geneigdheid van den Spaanschen Koning tot vrede.
v. Loon II. 408.
1655. Bevrijding van Quesnoy. Dugniolle 4076.
1658. Geboorte van Philips Prosper, erfprins van Spanje.
v. Loon II. 430.
1658. Hulp der Vereenigde Gewesten aan Denemarken
verleend, en het bezwaar hiertegen van Utrecht.
v. Loon II. 443.
1661. Legpenning met het wapen van F. van Broeckhoven,
thesaurier van Brussel. Dugniolle 4181.
1664. Verbond van Spanje en Oostenrijk. v. Loon II. 515.
1671. Triple Alliantie. v. Loon III. 48.
1679. Vrede van Nijmegen. Wapenschild van Van den
Wauwere. v. Loon III. 251.
1681. Legpenning met het wapen van P. F. Rooze.
Dugniolle 4464.
1683. Legpenning, met het wapen van Willem van Els-
hout, thesaurier van Brussel. v. Orden I. 952.

Legpenningen van Rekenkamers.

1587. Leggelt der Staten van Utrecht. v. Orden I. 952.

1596. Rekenpenning van Walcheren. Ondergang der Spaansche vloot. v. Loon I. 487. 2.
1598. Rekenpenning van Utrecht. Verradelijk vermoorden van Graaf Ulrich van Valkensteyn. v. Loon I. 518.
1604. Rekenpenning der Staten van Zeeland. Op het winnen van Sluis. v. Loon II. 12. 6.
1608. Rekenpenning van het hertogdom Gelderland. Op het verspreiden van schimp- en hekelschriften, aangaande het voorgeslagen verdrag met Spanje. v. Loon II. 39.
1625. Rekenpenning der Staten van Brabant. Inname van Breda. Dugniolle 3817.
1646. Rekenpenning van Walcheren. v. Orden I. 1253.
Geschenk van den heer Chev. MAYER VAN DEN BERGH, Antwerpen.

No. 4. Verslag van de Commissie voor de Redactie van
het Tijdschrift. Jaargang I.

Dank zij de belangrijke bijdragen, die wij van onze medeleden mochten ontvangen, werd dit jaar onze arbeid zeer verlicht en werden wij in staat gesteld een jaargang ineen te vlechten, die onverdeelde waardeering ontmoette.

Met het oog op onze buitenlandsche leden, van welke velen groot belang schijnen te stellen in al hetgeen ten onzent op numismatisch gebied verricht wordt, meenen wij het gebruik van de Fransche taal te mogen aanbevelen.

In ruwe trekken de artikelen nagaande, herinneren wij aan die welke ons

Genootschap betreffen. Wij plaatsten een belangrijk opstel over de wordingsgeschiedenis van Concordia en verkregen voor de »In memoriam's« uitvoerige levensschetsen van overleden medeleden. Verder plaatsten wij de uittreksels uit de notulen en de jaarverslagen van het Bestuur.

Voor de rubriek

Muntvondsten gewerden ons gedetailleerde

beschrijvingen van die van Kudelstaart, Domburg, Grave en Maarsen.

Omtrent de

Munten, ontvingen wij beschouwingen over de rijder- en leeuwengrooten van Koevorden en Selwerd, waarbij wij de beschrijving van den tot dusver onbekenden leeuwengroot van Adolf van Selwerd (einde XIVe eeuw) mochten publiceeren — over de munten van Philips II in en na 1580 te Maastricht geslagen — over de geldersche munten in 1492—94 door Mechelen geleverd en over de Napolitaansche tarino van 1684—88 door VAN LOON als gedenkpenning, door DUGNIOLLE als legpenning beschreven.

Deze laatste en vooral eene aansporing van den schrijver, den heer E. VAN DEN BROECK te Brussel vestigden onze aandacht op eene rubriek

Verbeteringen en toevoegingen aan de bekende standaardwerken van VAN MIERIS, VAN LOON, NAHUIJS en DIRKS en slaagden wij er in bijdragen te leveren omtrent penningen van Joann Lotin (XVIe eeuw), Jan van Arnhem (1716), Dirk van Cloon (1735) en omtrent het 25-jarig bestaan van 't Gezelschap 't Slangenest te Leiden (1742).

Verder eene nieuwe bewerking van de *Stadhuispenningen* van 's-Hertogenbosch — eene serie, die door de van Berckel's voor ons land zoo merkwaardig werd — over de *presentiepenningen* van Zierikzee, tot dusver als nood-

munten beschreven — over *loodjes* van Yperen en van Schermer.

De *noodmunten* waren vertegenwoordigd door een artikel over de Amsterdamsche stukken van 1578.

Voor de beschrijving der nieuw uitgekomen munten en penningen vonden wij krachtigen steun bij den heer Mr. L. W. A. BESIER, die een overzicht gaf van den arbeid der stempelsnijders van 's Rijks Munt in 1891 en 1892 — het mocht ons echter nog niet gelukken een medewerker te vinden, die zich met de beschrijving der nieuw uitgekomen particuliere penningen wil belasten. Kort voor zijn overlijden had de heer LOOIJEN ons zijne medewerking in deze toegezegd — doch hij heeft zelfs zijn eerste artikel niet mogen voltooien.

De *stempelsnijders* werden behandeld in het zoeven genoemd artikel van den heer BESIER — terwijl wij een artikel plaatsten over de kennis, die in het begin der 18^e eeuw in de Spaansche Nederlanden van de Generaal-Meesters der Munt gevorderd werd.

In aansluiting met besprekingen in de vergaderingen plaatsten wij eene beschrijving met afbeeldingen van een nieuw ontworpen muntmeter.

De jaargang werd opgeluisterd door 5 platen, die, alhoewel onder ons toezicht vervaardigd, bijna alle door de schrijvers bekostigd

werden — een steun, dien wij ten hoogste waardeeren.

Door tusschenkomst van den heer ADRIAAN BOM, konden wij de verklaring van den penning op het 25-jarig bestaan van 't Slangenest te Leiden (1742) doen reproduceeren en als bijvoegsel met aflevering I verzenden.

Als uitgeefster trad de firma G. THEOD. BOM EN ZOON op, en belastte zich kosteloos met de verpakking en verzending der afleveringen — de overdrukken werden door een lid onzer Commissie verspreid.

In de vergadering van 18 Juni '93 dienden wij eene begrooting in van *f* 515.—, die door U werd goedgekeurd — de praktijk echter heeft ons geleerd dat deze som te laag was. Want niet alleen werden wij dikwijls gedwongen spoedeischede artikelen als: beschrijvingen van muntvondsten, levensschetsen van overleden leden enz. kort voor het afdrukken nog in de aflevering op te nemen — maar bij het vaststellen der begrooting was de post extra-correctie en expeditie geheel over het hoofd gezien. Een en ander brengt ons op eene uitgave van *f* 591.44 voor den eersten jaargang.

Tegen ruiling van ons Tijdschrift ontvingen wij in 1893 de algemeene uitgaven van de Société royale de Numismatique de Belgique te Brussel ;

Società numismatica italiana te Milaan ;

Société suisse de numismatique te Genève;
 American Numismatic and Archaeological
 Society te New-York, en van de
 Bayerische Numismatische Gesellschaft te
 München.

In Parijs konden wij slechts toezending be-
 dingen van de tweemaandelijksche Annuaire de
 la Société française de numismatique. Alhoe-
 wel wij op toezending der andere uitgaven,
 met name de Revue française herhaaldelijk
 aandrongen, werd ons verzoek vooralsnog niet
 ingewilligd.

Ook ontvangen wij nog steeds in ruil het
 Numismatisches Literatur-Blatt, dat zeker in
 onze Bibliotheek niet mag ontbreken.

In de vergadering van 9 October '92 ge-
 kozen, verloor de Commissie op 11 Maart d. a. v.
 in den heer Mr. N. DE ROEVER een ijverig
 medewerker en een hartelijk vriend.

Volgens mededeeling van uw Bestuur in de
 vergadering van 24 September, verklaarde
 Mejuffrouw MARIE DE MAN zich bereid voor-
 loopig de vacature te bezetten en de werk-
 zaamheden waar te nemen tot een definitieve
 benoeming hierin voorzien zou hebben.

LEDENLIJST.

EERE-LEDEN.

Namen.	Dagteekening der benoeming
VICOMTE B. DE JONGHE, rue du Trône 60, Brussel.	17 Juni 1894.

GEWONE LEDEN.

C. H. F. A. CORBELIJN BATTARD, Groenloo. Lid-Oprichter.	
ADRIAAN BOM, Keizersgracht 149, Amsterdam. Lid-Oprichter.	
P. J. VAN DIJK VAN MATENESSE, Burgemeester Schiedam. Lid-Oprichter.	
Jhr. Mr. J. M. H. J. DE GREZ, 's Hertogenbosch. Lid-Oprichter.	
TH. M. ROEST, Conservator van het Munt- en Penningkabinet van Teyler's Genootschap te Haarlem — Rapenburg 31, Leiden. Lid-Op- richter.	
Jhr. M. A. SNOECK, Bestuurder van het Prov. Genootschap van K. en W. in Noord-Brabant, Hintham. Lid-Oprichter.	
JOH. W. STEPHANIK, Conservator van het Munt- en Penningkabinet van het Kon. Oudh. Genoot- schap te Amsterdam, Heerengracht 231. Lid- Oprichter.	
Mr. L. W. A. BESIER, Referendaris-Adviseur bij het Munt-collegie, Maliesingel 20, Utrecht.	12 Juni 1892.
J. GERADTS, Kasteel Aerwinkel, Posterholt (Limburg).	—
Mr. A. J. ENSCHEDÉ, Gemeente-Archivaris, Zijl- straat, Haarlem.	—

O. G. H. HELDRING, Kapitein der Infanterie, Langestraat 30, Amersfoort.	12 Juni 1892.
CHR. J. VAN EEGHEN, Burgemeester, Putten (Veluwe).	—
TH. H. A. J. ABELEVEN, Van Welderenstraat 54, Nijmegen.	—
C. W. BRUINVIS, Oudegracht 184, Alkmaar.	—
J. H. W. UNGER, Gemeente-Archivaris, Kruiskade, Rotterdam.	—
Mejuffrouw MARIE DE MAN, Conservatrice van het Munt- en Penningkabinet van het Zeeuwsch-Ge- nootschap der W., St. Pieterstraat, Middelburg.	—
Jhr. C. M. C. A. VAN SYPESTEYN, Lange-Voor- hout 46, 's-Gravenhage.	—
Dr. W. CALAND, Conrector, Nieuwe-Binnensingel 46, Breda.	18 Juni 1893.
Jhr. Mr. G. J. TH. BEELAERTS VAN BLOKLAND, Lid 2e Kamer St. G., Koninginnegracht 62, 's-Gravenhage.	—
Mr. W. R. VEDER, Gemeente-Archivaris, Waag- gebouw, Nieuwmarkt, Amsterdam.	—
Mr. J. A. FEITH, Rijks-Archivaris, Martiniplein 181, Groningen.	—
A. J. C. VAN GEMUND, Architect, Kleine Hout- straat 48, Haarlem.	17 Juni 1894.
Dr. H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ, Direk- teur van het Koninklijk Munt- en Penningkabi- net, Javastraat 70c, 's-Gravenhage.	—
Mr. G. N. DE STOPPELAAR, Conservator van de oudh. verzameling op het raadhuis, Middelburg.	—
H. G. DU CROCC, Leidshegracht 11, Amsterdam.	—

BUITENGEWONE LEDEN.

W. J. FORTUIJN DROOGLEVEER, Oud-Notaris, Gouda.	12 Juni 1892.
Dr. L. P. H. SCHOLS, Maastricht.	—
W. K. F. ZWIERZINA, Ontvanger der Registratie en Domeinen, Leeveldestraat 243, Groenloo.	—
J. A. ORT, Luitenant-Kolonel, Zwolschestraat 13, Deventer.	—

D. C. MEIJER Jr., Vondelstraat 51, Amsterdam.	12 Juni 1892.
W. M. VAN LANSCHOT, Krnisstraat, 's-Hertogenbosch.	18 Juni 1893.
B. J. A. BRUYNSTEYN, Leidschegracht 83, Amsterdam.	—
L. C. VAN DEN BRANDELER, Kapitein van den Generalen Staf, Bregittenstraat 13, Utrecht.	—
H. KUIPERS, Grootte Kerkstraat 9, Leeuwarden.	—
J. E. TER GOUW, Krakebeen 38, Hilversum.	—
Mr. P. DEKETH, Piet-Heinstraat 3, 's-Gravenhage.	—
Jhr. H. M. SPEELMAN, Schotersingel 11, Haarlem.	—
Dr. L. J. A. BRAAKENBURG, Leiden.	—
A. C. M. VAN ETTEN, Ingenieur, Damrak 13, Amsterdam.	—
F. H. BARON VAN VERSCHUUR, Willemsplein 12, Arnhem.	—
Jhr. P. L. VAN MEEUWEN, Jur. cand. Leiden.	17 Juni 1894.
Jhr. H. E. RAM, Ingenieur, 's-Hertogenbosch.	—
E. PH. ERFMANN, Binnenweg 112, Rotterdam.	—
W. I. FREDZESS, Zoutmanstraat, 's-Gravenhage.	—
Mr. F. A. J. VAN LANSCHOT, Huize Zegenwerp, St. Michiels-Gestel.	—
A. TH. HARTKAMP, Marnixkade 9, Amsterdam.	—

BUITENLANDSCHE LEDEN.

E. VANDEN BROECK, rue du Commerce 50, Bruxelles.	12 Juni 1892.
ALPH. DE WITTE, Ingénieur, rue du Trône 49, Ixelles.	—
CAV. ERCOLE GNECCHI, via Gesù 8, Milano.	—
LE COMTE TH. DE LIMBURG-STIRUM, rue Haute Porte 56, Gand.	—
G. CUMONT, Avocat à la cour d'appel, rue de l'Aqueduc 19, Bruxelles.	—
LE BARON FÉLIX BETHUNE, Chanoine et prélat de Sa Sainteté, rue Argent 40, Bruges.	—
CAV. FCO. GNECCHI, via Filodrammatici 10, Milano.	—
Mr. J. A. VAN DER CHIJS, Lands-Archivaris, Batavia.	—
CAMILLE PICQUÉ, Conservateur du Cabinet numismatique à la Bibliothèque royale, rue Dupont 70, Schaerbeek.	9 Aug. 1892.

V. DE MUNTER, Agent de la Banque nationale, rue Haute 30, Audenarde.	9 Aug. 1892.
AMÉDÉE DE ROISSART, Conseiller de la cour d'appel de Bruxelles, avenue de la Couronne 12, Ixelles.	—
MAURICE PROU, Attaché au cabinet des médailles de la Bibliothèque nationale, rue des Martyrs 41, Paris.	—
F. LÉON NAVEAU, Docteur en droit. Château de Bommershoven, Tongres.	—
Dr. HANS RIGGAUER, Conservator des k. Münzkabinet, München.	—
ARTHUR ENGEL, rue de la Tour 40, Paris-Passy.	—
LE BARON JEAN BETHUNE, Oost-Roosbeke.	—
CHARLES VAN SCHOOR, Procureur général près la cour d'appel de Bruxelles, avenue Louise 93, Brux.	—
P. I. B. RUIJS DE PEREZ, rue Joseph II 26, Bruxelles.	18 Juni 1893.
LE CHEV. FRÉD. MAYER VAN DEN BERGH, rue de l'Hôpital 21, Anvers.	—
ROGER VALLENTIN, Officier d'Académie; Receveur des Domaines, St. Péray (Ardèche).	8 Sept. 1893.
MAURICE BARBAY, Château de Valleyres, Valleyres.	—
LE CHEV. L. C. M. VAN EERSEL, Major d'Etat-major, Chef d'Etat-major de la 21ème Div. de Cavie., Quai des Moines 9, Gand.	—
GEORGE C. ADAMS, Box 171, Oneonta (New-York).	—
H. C. DOUWES DEKKER, Controleur 2e klasse b/h. binnenlandsch bestuur, Padang Oelak Tanding.	—
ROBERT A. C. THIRKELL, Collins-street, Tattersall's Club, Hobart, Tasmania.	24 Sept. 1893.
P. H. BORDEAUX, Avocat, rue Charles Lafitte 97, Neuilly sur Seine.	24 Mei 1894.
JOHN EVANS, Nash Mills, Hemel Hempstead.	—
W. O. GALLOIS, Lid van den Raad van Ned.-Indië, Batavia.	—
PAUL CH. STROEHLIN, Président de la Société Suisse de Numismatique, Genève.	17 Juni 1894.
A. VISART DE BOCARMÉ, rue des Aiguilles 18, Bruges	5 Juli 1894.

E R R A T A.

Blz.	15	10 ^e	regel van boven	staat:	Omschrift, lees: Om-
	»	»	7 ^e	»	» onderen »
	»	»	»	»	» del etters, » de
	»	»	»	»	» letters.
	»	17	4 ^e	»	» » » »
					EEVWFEEST, lees:
					EEUWFEEST.
	»	25	2 ^e	»	» » » »
					I D, lees: ID.
	»	34	7 ^e	»	» boven »
					Nasium, lees: Nasius.
	»	»	»	»	» » » »
					Tullisacum, lees: Tul-
					biacus.
	»	»	8 ^e	»	» » » »
					Choe, lees: Choae.
	»	35	1 ^e	»	» » » »
					» » » »
	»	76	2 ^e	»	» onderen »
					Liège, » Liège.
	»	81	laatste regel	»	ervan » er van.
	»	91	3 ^e regel van	»	»
					figuurtjes, lees:
					figuurtjes.
	»	121	7 ^e	»	» » » »
					Deschamp, lees:
					Deschamps.
	»	140	4 ^e	»	» » » »
					wij, lees: wij.
	»	144	15 ^e	»	» boven »
					on, » ou.
	»	146	3 ^e	»	» » » »
					tetuellement, lees:
					textuellement.
	»	174	15 ^e	»	» » » »
					7, lees: T.

I N H O U D.

	Blz.
De stempelsnijders van 's Rijks Munt te Utrecht in de laatste 50 jaren, door Mr. L. W. A. BESIER	5
Lettre de M. A. DE BELFORT à M. JOH. W. STEPHANIK, au sujet des tiers de sol d'or avec la légende Triectum	31
Nog niet teruggevonden Gouden leeuw van KAREL DEN SROUTE voor Gelderland, door TH. M. ROEST	38
Méreau des pompiers (brandspuitpenning) d'Eindhoven (Brabant septentrional), par M. le Chevalier M. A. SNOECK	43
Trois médailles relatives au miracle du très Saint-Sang à Boxel (Brabant septentrional) par M. le Chevalier M. A. SNOECK (avec planche)	46
Muntvondst te Bunschoten, door TH. M. ROEST	51
In memoriam. J. A. SMITS VAN NIEUWERKERK, door mejuffrouw MARIE DE MAN	55
Inhoudsopgave der Tijdschriften die het Genootschap in ruiling ontvangt	60, 132, 179 en 223
Lettre de M. G. CUMONT à M. JOH. W. STEPHANIK, au sujet des tiers de sou d'or à la légende de Triectum	63
Het leven en de werken van den stempelsnijder JOHANN CROCKER (1670—1741), door A. J. C. VAN GEMUND	77

La corporation des ferblantiers à Bois-le-Duc, par M. le Chevalier M. A. SNOECK.....	106
Muntvondst op de Zelhemsche heide, door TH. M. ROEST	108
Le Chevalier DE STUERS. In memoriam, par M. A. DE WITTE	130
Officierspenning van Bergen-op-Zoom (1623)....	134
Vervalschte Raadspenningen van Zierikzee, door Mej. MARIE DE MAN	135
Lettre adressée par M. A. DE BELFORT à M. JOH. W. STEPHANIK, en réponse aux observations de M. G. CUMONT, à propos des tiers de sou de Triectum...	142
Drie penninkjes van het Mirakel van het Heilig Bloed te Boxmeer, door M. A. S.	154
Rotterdamsche Vroedschapspenningen, door B. v. B. .	159
Het woord «koningryk» op onze hedendaagsche munten, door J. E. TER GOUW	162
Acte van Admissie om te bedelen te 's-Hertogenbosch, door M. A. S.	164
F. I. J. DUMOULIN. In memoriam, door Dr. L. SCHOLS	170
Deux monnaies de Philippe II, frappées à Bois-le-Duc en 1581, par M. le Vte BAUDOIN DE JONGHE....	183
Lettre de M. G. CUMONT à M. JOH. W. STEPHANIK au sujet des tiers de sou d'or à la légende Triectum. Réponse à la lettre de M. A. DE BELFORT au même	190
Draagpenning van CORNELIS MARTINUS PELS, Griffier van den Block van de Kerk- en Verwerstraat te 's-Hertogenbosch, door M. A. S.	199
Mites d'Utrecht frappées sous CHARLES QUINT à Anvers 1537—1539, par M. ALPH. DE WITTE.....	202
Penning van de H. Moeder Maria in den Eijck te Oirschot, door M. A. S.	206

Lettre de M. le Bon. J. DE CHESTRET DE HANEFTE à M. JOH. W. STEPHANIK, en réponse à l'appréciation formulée par M. A. DE BELFORT, au sujet du pro- cédé employé par M. HOOFT VAN IDDEKINGE pour connaître la valeur intrinsèque des monnaies méro- vingiennes	208
Penninkje van de bedevaart naar St. Willibrord (Noord- Brabant), door M. A. S.	212
Trouvaille de la Rue Léopold à Bruxelles, par M. G. CUMONT	215
Vergaderingen van het Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde. (Uittreksels uit de Notulen)	224
Jaarverslag van den Secretaris	228
Jaarverslag van den Penningmeester	234
Jaarverslag van den Conservator ad. int.	235
Jaarverslag van de Commissie van Redactie van het Tijdschrift	257
Ledenlijst van het Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde	262
Errata	266
Inhoudsopgave	267
Verwijzing der platen	270

BESCHRIJVING DER PLATEN.

Plaat I.	zie	blz. 47 en volg.
» II. No. 1.	»	» 89
	3. »	» 98
	4. »	» 99
» III. » 2.	»	» 90
	5. »	» 101
	6. »	» 102
» IV.	»	» 156 en volg.
» V.	»	» 165

V R A G E N B U S

Ten einde de atlas bij het werk van den heer DIRKS, »*Beschrijving der Nederlandsche of op Nederland en de Nederlanders betrekking hebbende penningen, enz.*», zoo volledig mogelijk te maken, verzoekt de ondergeteekende Heeren bezitters der daarin onder de Nos 69, 138, 139, 140, 181, 183, 189, 192, 210, 223, 227, 282, 314, 324, 325, 461, 489, 500, 536, 567, 628, 657, 678*, 792, 828, 886, 891, 892, 893, 896, 897 en No. IX, XII, XV, XXXVIII en XXXIX beschreven stukken, hem die zoo spoedig mogelijk voor eenige dagen, ter afbeelding, ter leen te willen zenden.

Leiden, Oct. '94.

TH. M. ROEST.

LOSSE AANTEKENINGEN.

Onder het opschrift: »*Een zeldzame Munt*», deelt de *Prov. Noorabr. en 's-Hertogenbossche Courant* van 10 Aug. 1894 mede, dat een harer abonnés een 20 franksstuk bezit met het omschrift: RÉPUBLIQUE FRANÇAISE AN 12 en op de Kz : NAPOLÉON EMPEREUR. Tot verklaring van het verschijnsel, dat de keizerstitel op eene republikeinsche munt voorkomt, deelt zij het Senaats-besluit van 18 Mei 1804 mede, luidende: Le Gouvernement de la République est confié à un Empereur, qui prend le titre: »Empereur des Français.» De Redactie beschouwt »het muntstuk van den *Keizer-Republikein*» als een der »meest zeldzame en merkwaardigste van het tijdperk der nieuwe geschiedenis.»

Edoch, 266 zeldzaam niet: in het Kabinet-Verkade, verkocht 1849, kwamen voor: 5-francs met *dezelfde* opschriften, An 12, 13, 14; 2-francs, an 14; franc; 5-francs 1806, 1807, 1808, 2-francs 1806, 7, 8, franc en halve franc 1806, 7, 8, kwart franc 1807. Deze werden alle voór de zilverwaarde verkocht. In het Kab.-Westhoff was een 40-francs, verkocht voor f 19.50.

J. E. T. G.
